

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-174>

УДК 336.77

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

FEATURES OF BANKS' CREDIT ACTIVITIES IN WAR CONDITIONS

Іршак Олеся Степанівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри банківського і страхового бізнесу,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1536-8161>

Моряк Тетяна Петрівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9337-982X>

Владичин Уляна Володимирівна

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри банківського і страхового бізнесу,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6916-6688>

Irshak Olesya, Moryak Tetyana, Vladychyn Ulyana
Ivan Franko National University of Lviv

Стаття присвячена актуальним питанням кредитної діяльності банків в умовах війни. Проаналізовано кредитну діяльність банків за період 2014-2025 рр., частку кредитного портфелю у ВВП, розглянуто обсяг непрацюючих кредитів у розрізі груп банків, особливу увагу зосереджено на ролі банків з державним капіталом. Визначено та систематизовано особливості кредитної діяльності банківських установ. Результати дослідження дозволили визначити шляхи функціонування кредитної діяльності банків в умовах воєнного стану, враховуючи її вплив на соціальні та економічні аспекти держави. Обґрунтовано основні перспективи розвитку економічної політики, що необхідні як система заходів щодо активного банківського кредитування реального сектору, у тому числі і для підтримки стабільності банківської системи загалом.

Ключові слова: кредит, кредитна діяльність банків, кредитний портфель, непрацюючі кредити, рефінансування, монетарна політика, банківська система.

The article is devoted to the current issues of bank lending activity in wartime. The analysis of bank lending activity for the period 2014-2025, the share of the loan portfolio in GDP, the volume of non-performing loans by bank groups is considered, and special attention is paid to the role of banks with state capital. The features of the lending activities of banking institutions were identified and systematized. The results of the study allowed us to determine the ways in which banks' lending activities function under martial law, taking into account its impact on the social and economic aspects of the state. The main prospects for the development of economic policy are substantiated, which are necessary as a system of measures for active bank lending to the real sector. In times of war, the role of bank lending increases significantly, as it becomes one of the key instruments for stabilizing the economy, supporting business, the defense sector, and the social sphere. The extremely difficult economic situation in Ukraine during the martial law period directly affected the lending activities of banking institutions. The full-scale russian invasion of Ukraine directly and painfully affected the economy of the state, including the lending activities of banks. Credit relationships between clients and financial institutions have been disrupted: a decline in population incomes and a significant increase in the number of enterprises that have stopped their activities have led to significant problems in the lending sector. All these conditions have led to the fact that banks have begun to make significant efforts to avoid disruptions in the banking system, ensure data and information protection, and increase the reliability of the non-cash payment infrastructure, to maintain the financial stability of the banking sector, as well as financial, price and exchange rate stability in the real sector of the economy. All this determines the relevance of this study, because

the development of credit activity in wartime is one of the state's priority areas, since this will maximally meet the needs of the national economy in credit resources.

Keywords: credit, bank lending, loan portfolio, non-performing loans, refinancing, monetary policy, banking system.

Постановка проблеми. Кредитна діяльність банків є критично важливою для забезпечення стабільності та надійності банківського сектору, і фінансової системи в цілому. В умовах війни роль банківського кредитування істотно зростає, адже воно стає одним із ключових інструментів стабілізації економіки, підтримки бізнесу, оборонного сектору та соціальної сфери. Надзвичайно складні умови економічної ситуації в Україні упродовж періоду воєнного стану безпосередньо позначилися на кредитній діяльності банківських установ. Повномасштабне вторгнення росії в Україну безпосередньо боліче вплинуло на економіку держави, зокрема і на кредитну діяльність банків. Порушилися кредитні відносини між клієнтами та фінансовими установами: зниження доходів населення та значне збільшення кількості підприємств, які зупинили свою діяльність призвело до значущих проблем у сфері кредитування, а також постійні перебої у банківській діяльності через кібератаки ворога. Ці всі умови призвели до того, що банки почали докладати значних зусиль, щоб уникнути перебоїв у діяльності банківської системи, забезпечити захист даних та інформації, підвищувати надійність інфраструктури безготівкових платежів, підтримувати фінансову стійкість роботи банківського сектору, а також фінансову, цінову і валютно-курсову стабільність в реальному секторі економіки. Після масштабних руйнувань інфраструктури, житла, енергетики в Україні, відновлення неможливе без кредитних ресурсів, а державний бюджет має обмежені можливості, а тому банківське кредитування стає критично важливим джерелом інвестиційних коштів. Це все і обумовлює актуальність даного дослідження, адже розвиток кредитної діяльності в умовах війни є одним із пріоритетних напрямків держави, оскільки це максимально забезпечуватиме потреби національної економіки у кредитних ресурсах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Активна зацікавленість науковців до проблем банківської системи, зокрема і до банківського кредитування відображена у багатьох дослідженнях. З-поміж дослідників варто відзначити праці: І. Веретельніков [2], О. Дзюблюка [4], О. Ключки [5], О. Матусевич, О. Сербін [6],

І. Правдиківська, Н. Дорошенко [8], Н. Прокопенко, В. Мирончук, І. Шепель [9], М. Тимошенко [10], О. Шпанель-Юхти [13], О. Д. Фольтович, Н. Блащук-Дев'яткіна [9] та інші. Однак акцентуємо увагу на працях науковців, які досліджували банківське кредитування в умовах війни та розглянемо їх більш детально.

Значущий внесок у розуміння банківського кредитування зроблено Дзюблюком О., що опублікував дослідження стосовно шляхів вирішення проблем активізації банківського кредитування реального сектору економіки в умовах воєнного стану [2]. Учений проаналізував фундаментальні виклики банківського кредитування та запропонував його інноваційні процеси забезпечення в умовах війни.

Ключка О. у своїх дослідженнях визначила основні перешкоди та можливості для активізації кредитування стратегічних галузей та віднесла до пріоритетних напрямів підтримки: військово-промисловий комплекс, ІТ, транспорт, будівництво, переробна промисловість, агропромисловий та гірничо-металургійний комплекси [5], що є критично важливим для держави у сучасних умовах ведення війни.

Тимошенко М. досліджує у своїх працях банківське регулювання, що є незамінним елементом для забезпечення стабільності та розвитку фінансової системи в цілому. Воно сприяє запобіганню фінансовим кризам, захищає інтереси вкладників та підтримує довіру до банківської системи [10]. Через встановлення прозорих правил і стандартів, регулювання забезпечує належний рівень ліквідності та капіталу у банках, що мінімізує ризики.

Фольтович Д. та Блащук-Дев'яткіна Н. у своїх дослідженнях зосереджують увагу на кредитуванні малого та середнього бізнесу [9]. Науковці наголошують, що під час війни кредитування малого та середнього бізнесу набуває ще більшого значення та має свої особливості, зокрема стає частиною економічного механізму, який спрямований на підтримку внутрішнього виробництва, збереження робочих місць та загальний економічний розвиток країни в умовах війни.

Правдиківська І. та Дорошенко Н. визначають основні ризики з якими стикнулася банківська система під час війни, досліджують зміни в банківських операціях (роздрібному кредитуванні, іпотечному кредитуванні,

валютних операціях) [8]. Автори пропонують кроки, які допоможуть удосконалити роботу банків в період військового стану та відновити економіку в післявоєнний період.

Таким чином, на основі опрацювання авторських поглядів науковців на проблему банківського кредитування в умовах війни, вбачаємо за необхідне теж долучитися до наукової дискусії в контексті виокремлення основних ризиків та особливостей банківського кредитування на основі прагнення до відносної стабільності банківської системи.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Детальне вивчення питання організації кредитних взаємовідносин між банківською системою та реальним сектором економіки потребує особливо ретельного аналізу саме у сучасних умовах воєнного стану. Це необхідно для того, щоб заходи монетарної політики, спрямовані на регулювання економічних процесів, зокрема через механізми функціонування банківських установ, забезпечували достатній рівень ефективності та сприяли подоланню кризових явищ в економіці держави.

Постановка завдання. Дослідити та проаналізувати сучасний стан кредитної діяльності банків, виділити її особливості в умовах війни в Україні, систематизувати, запропонувати та обґрунтувати шляхи вирішення проблемних аспектів банківського кредитування, що безпосередньо впливає на розвиток реального сектору економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах воєнного стану надзвичайно важливим є активізація банківського кредитування реального сектору і вважаємо, що це є одним із першочергових завдань економічної політики держави з огляду на величезну двояку роль кредиту: з одного боку, на макrorівні – через активний вплив на динаміку економічного зростання, інфляцію і фінансову стабільність в країні, а з іншого боку, на мікрорівні – через можливість забезпечувати нормальну життєдіяльність окремих підприємств, сприяти кругообороту капіталів і безперервності виробництва та, як наслідок, підтримувати зайнятість, що є особливо важливим засобом матеріальної підтримки і соціальної захищеності суспільства в умовах руйнівного впливу воєнних дій на економіку.

Ключовим інструментом активізації кредитної діяльності є розвиток цільових програм рефінансування комерційних банків, які здійснюють кредитування стратегічно важливих державних програм, з обов'язковим забезпе-

ченням контролю за цільовим використанням отриманих фінансових ресурсів [5, с. 3].

До початку війни кредитні операції були одними з найбільших та затребуваних серед інших банківських операцій. Завдяки кредиту підприємці залучали додаткові ресурси для розширення виробництва та задоволення господарських потреб, також населення залучало кошти на особисті потреби. Після початку повномасштабної війни попит на кредити знизився. У зв'язку із війною кредитний ризик став одним із найбільших [8, с. 151]. Військова агресія створила унікальну ситуацію для банківського сектору, що вимагає переосмислення традиційних регуляторних підходів та розробки нових механізмів забезпечення фінансової стабільності [10, с. 2]. У таких умовах банківські установи змушені адаптовувати свою діяльність до нових реалій, запроваджуючи більш жорсткі вимоги до позичальників, переглядаючи кредитні програми та активно впроваджуючи державні антикризові ініціативи підтримки бізнесу. Основною метою стає не стільки нарощення обсягів кредитування, скільки збереження стабільності фінансової системи та мінімізація ризиків неповернення кредитів.

На думку Відякіна М., війна суттєво вплинула на плани й стратегії банків. Це був неочікуваний чинник для всієї банківської системи. У 2022 р. українська банківська система пройшла тест на стабільність – банки вистояли, одночасно надаючи послуги клієнтам. Регулятор почав готувати банки до такого сценарію ще задовго до 22 лютого 2024 року – за 7-8 років. Після 2014 р. змінилися підходи до оцінки прозорості системи, розкриття інформації про кінцевих бенефіціарів фінансових установ, кредитування пов'язаних осіб тощо [3].

Розглянемо детальніше кредити, що надавалися банками у національній та іноземній валюті за період 2014 року і до січня 2025 року (табл. 1).

До початку повномасштабного вторгнення росії в Україну можливість отримати банківський кредит для підприємств відзначалися значним рівнем складності, що було обумовлено об'єктивними факторами, зокрема такими, як: значний рівень дороговизни банківського кредиту, коли процентні і комісійні платежі могли поглинути весь прибуток підприємства; реалізація обережної кредитної політики самих комерційних банків і небажання ризикувати неповерненням кредиту в умовах невизначеності; завищені вимоги банків до підприємств щодо неадекватного розміру застави, що часто набагато переви-

Таблиця 1

**Кредити, надані у національній та іноземній валюті
(залишки коштів на кінець періоду, млн грн)**

Роки	Усього	у національній валюті	у іноземній валюті
2014	1 020 667	547 987	472 680
2015	981 627	433 826	547 802
2016	998 682	504 999	493 683
2017	1 016 657	570 627	446 031
2018	1 073 131	613 994	459 137
2019	971 871	613 708	358 162
2020	948 386	600 474	347 912
2021	1 044 049	742 368	301 682
2022	1 007 648	728 203	279 444
2023	997 877	732 131	265 746
2024	1 106 844	833 365	273 479
2025 вересень	1 281 754	1 001 554	280 200

Джерело: сформовано на основі [7]

щувала суму заявленого кредиту. Внаслідок цього упродовж останнього десятиліття масштаби кредитної підтримки реального сектору економіки суттєво знизилися (особливо за кредитами в іноземній валюті), що позначилося на динаміці виробництва, обсягах валового внутрішнього продукту та добробуті суспільства загалом. Так, частка кредитів банків серед джерел фінансування

капітальних інвестицій підприємств опустилась до історичного мінімуму і сягнула рівня 5% [4, с. 12]. Попри відносне збільшення обсягу кредитного портфеля за останні два роки, слід зважати на вплив девальвації національної валюти та інфляційних процесів, які істотно знижують реальний ефект від цього незначного номінального підвищення обсягів банківського кредитування економіки (рис. 1).

Рис. 1. Кредити, надані банками за період 2014-2025 рр.

Джерело: сформовано на основі [7]

Більше того, тенденції останнього періоду свідчать, що з 2014 р. в Україні простежується постійне зниження показника так званої «фінансової глибини» економіки, котрий визначається як співвідношення обсягу банківських кредитів до ВВП, і який за останні 10 років зменшився у більше, ніж чотири рази до критично низького рівня 14,4% у 2024 р. (табл. 2, рис. 2), що на сьогодні в рази нижче за аналогічний показник для інших країн. І хоча під час війни банки все ще надають нові кредити, проте таке кредитування має свої особливості, оскільки попит на кредитні ресурси з боку домашніх господарств і бізнесу значно послабився, а збільшення фінансування

потребували лише окремі підприємства та галузі, наприклад, сільське господарство.

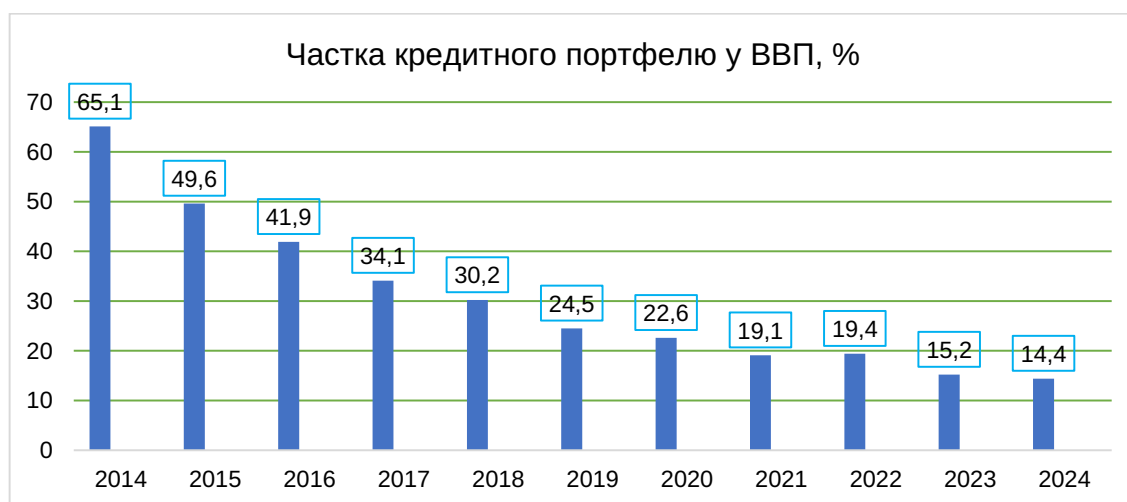
Якість банківського кредитного портфеля характеризується передусім часткою непрацюючих кредитів (NPL) у загальному кредитному портфелі. (рис. 2, рис. 3). У 2022 р. цей показник зріс на 135 619 млн грн і досягнув до 38,2 %, що становить достатньо вагому складову у структурі кредитних вкладень банків. Що стосується кредитів, які надані підприємствам, то ця частка ще вища і досягнула до 44,3 %. Зрозуміло, що таке надмірне зростання цілком природне, адже в умовах війни руйнування активів та заставного майна, падіння доходів та погіршення платоспро-

Таблиця 2

Динаміка банківського кредитування та ВВП України

Роки	Усього кредитів, наданих банками, млн. грн.	Номінальний ВВП (в фактичних цінах), млн. грн.	Частка кредитного портфелю у ВВП, %
2014	1 020 667	1 566 728	65,1
2015	981 627	1 979 458	49,6
2016	998 682	2 383 182	41,9
2017	1 016 657	2 982 920	34,1
2018	1 073 131	3 558 706	30,2
2019	971 871	3 974 564	24,5
2020	948 386	4 194 102	22,6
2021	1 044 049	5 459 574	19,1
2022	1 007 648	5 191 028	19,4
2023	997 877	6 537 825	15,2
2024	1 106 844	7 658 700	14,4

Джерело: сформовано на основі [1; 7]

Рис. 2. Частка кредитного портфелю у ВВП, %

Джерело: сформовано на основі [1; 7]

можності позичальників зменшують їх спроможність обслуговувати банківські кредити, знижують якість кредитних портфелів банків та зумовлюють збільшення відрахувань у резерви [4]. Не варто забувати, що із початком широкомасштабних воєнних дій більшість банків оголосили про «кредитні канікули», зокрема здійснили пролонгацію повернення кредитів та скасування штрафів за прострочення виплат за позичками [4].

Повномасштабне вторгнення росії в Україну переломило тенденцію поступового скорочення частки непрацюючих кредитів (NPL), яке тривало з 2018 р. (рис. 4). Загалом із початку 2022 р. питома вага непрацюючих кредитів збільшилася до 38,1% на кінець року, а з початку вторгнення показник почав погіршуватися. Найбільшу частку непрацюючих кредитів можна спостерігати у банках з державним та іноземним капіталом (рис. 5).

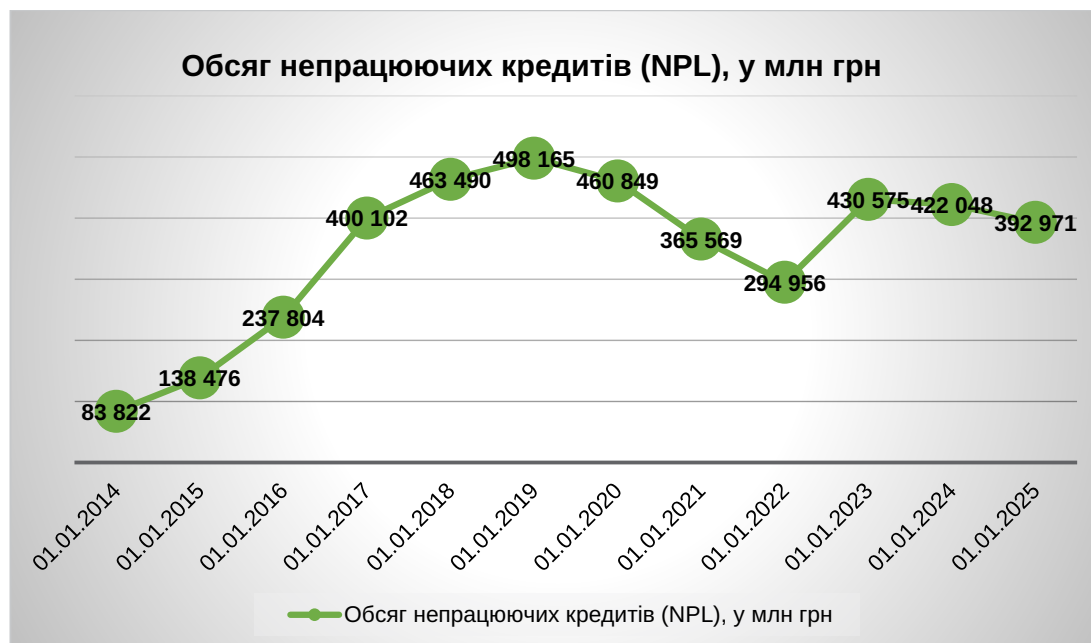

Рис. 3. Обсяг непрацюючих кредитів (NPL), у млн грн

Джерело: сформовано на основі [7; 12]

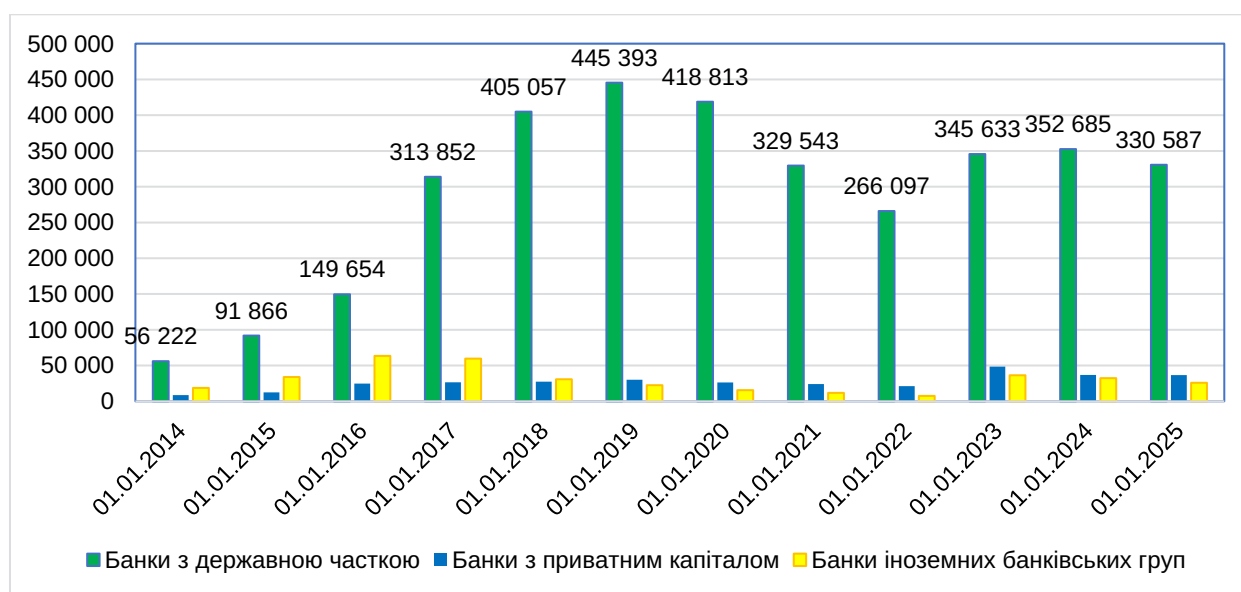

Рис. 4. Обсяг непрацюючих кредитів (NPL) у розрізі груп, у млн грн

Джерело: сформовано на основі [7; 12]

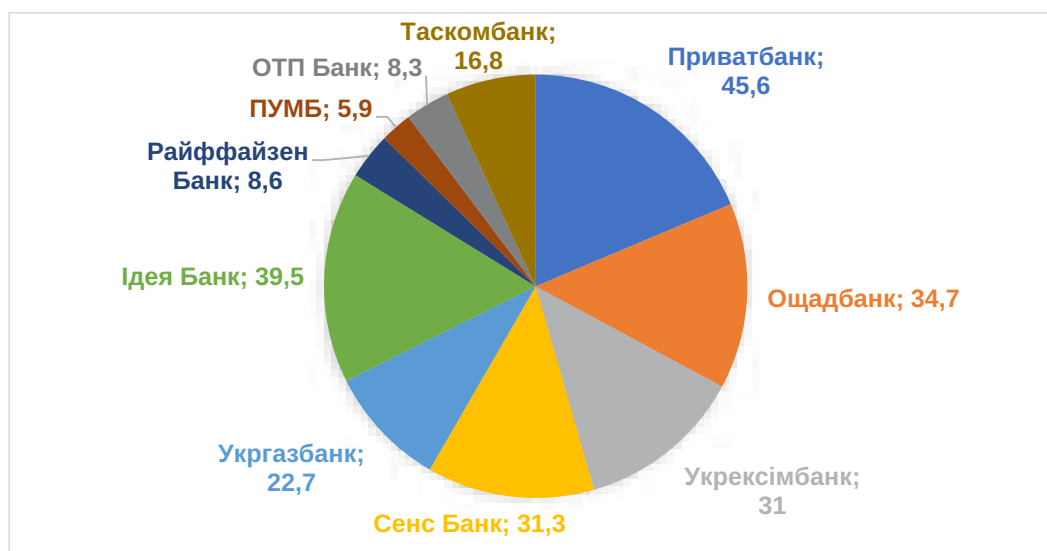

Рис. 5. Частка непрацюючих кредитів у банках України станом на 01.09.2025 р., у %

Джерело: сформовано на основі [7; 12]

Станом на 1.09.2025 р. найбільша частка непрацюючих кредитів зосереджена у банках з державним капіталом: Приватбанк – 45,6%, Ощадбанк – 34,7%, Укрексімбанк – 31%, Укргазбанк – 22,7%, Сенс Банк – 31,3% [7; 12].

З іншого боку, щодо ролі державних банків, то з точки зору забезпечення фінансової глибоки економіки, державні банки покращили структуру активів в тому числі за рахунок скорочення частки ОВДП при її номінальному зростанні. Так, загальні активи державних банків зросли на 19%, кредити на 12%, а ОВДП – на 5%, що і забезпечувало зростання кредитування в економіці у 2022 р. [13, с. 4].

Як бачимо з рис. 5, Приватбанк утримує лідерство щодо негативної якості кредитного портфеля. Частка непрацюючих кредитів у 2025 р. характеризується як така, що поступово скорочується на тлі зростання загального кредитного портфеля. Станом на вересень 2025 р. показник NPL сягнув 25,3%, що є найнижчим рівнем з початку 2022 р. Станом на 01.04.2025 р. цей показник скоротився до 28,6% або на 1,7 відсоткових пункта порівняно з показником на початок року. Обсяг NPL за I квартал скоротився на 10,7 млрд грн до 382,6 млрд грн, або на 2,7%. Тенденція його поступового зменшення триває з початку 2023 року. На це також вплинуло те, що на початку 2025 р. НБУ запровадив нові, більш наближені до європейських, правила визначення непрацюючих активів, що сприяло підвищенню прозорості банківського сектору.

На нашу думку, особливостями кредитної діяльності банківських установ в умовах воєнного стану є:

1) стрімке зростання кредитних ризиків (значне збільшення частки проблемних кредитів, оскільки значна частина підприємств зупиняє або скорочує діяльність, а фізичні особи втрачають джерела доходу);

2) застосування цифрових технологій у кредитних процесах стала надзвичайно актуальною (банки активно розвивають дистанційні сервіси, онлайн-скоринг, електронний документообіг, що дозволяє продовжувати обслуговування клієнтів навіть у зоні підвищеної небезпеки).

3) значне обмеження кредитування в окремих секторах економіки (банки зменшують обсяги кредитування у високоризикових галузях, наприклад, у сфері будівництва, торгівлі чи розваг, проте акцентують свою увагу на підтримці критично важливих секторів економіки: аграрного виробництва, енергетики, логістики, оборонної промисловості тощо).

4) зміна умов договорів кредитування (індивідуальний підхід до кожного клієнта, особливо якщо це стосується кредитування бізнесу); запровадження спеціальних програм банківського кредитування (саме на період воєнного стану існують пільгові умови для військовослужбовців, або для членів їхніх родин. Також впровадження програми «5-7-9%» стало головним інструментом надання пільгових кредитів бізнесу. Держава част-

ково компенсує процентні ставки або гарантує виконання зобов'язань позичальників, що знижує ризики для банків і сприяє збереженню економічної активності);

5) підвищена роль НБУ, а саме його стабілізаційна функція (регулює грошово-кредитну політику, підтримує ліквідність банків, знижує нормативи резервування, запроваджує пільгові інструменти рефінансування. Це дозволяє зберегти здатність банків до кредитування навіть у кризових умовах).

Передумовою підвищення кредитної активності банків навіть у кризових умовах є розглянуті вище особливості. А це у свою чергу сприятиме підтримці реального сектору економіки та протистоять дестабілізації фінансового ринку. У результаті НБУ виступає не лише монетарним регулятором, а й активним учасником антикризової політики держави.

Висновки. У часі війни банківська кредитна діяльність набуває соціально-економічного характеру, оскільки головним її пріоритетом є підтримка життєздатності економіки та населення. Тому у таких непростих умовах сьогодення, вітчизняна кредитна діяльність банків потребує вдосконалення та змін, які б могли її пристосувати до умов війни в Україні. Після очищення фінансового ринку, залишилися найсильніші гравці, у тому числі і у банківському секторі. Тому, на наш погляд, щоб активізувати та удосконалити кредитну діяльність банків, необхідно:

- удосконалення нормативно-правової бази та захист прав кредиторів (важливо спростити процедури стягнення застави, удосконалити судову систему, забезпечити швидке вирішення спорів між банками і позичальниками).

- Національний банк України у першу чергу повинен рефінансувати ті банки, що здійснюють кредитування стратегічно важливі державні програми. Необхідним є цільовий контроль за такими кредитами, щоб отримані ресурси рефінансування не були спрямовані банками на купівлю державних цінних паперів або депозитних сертифікатів;

- запровадження державних програм підтримки кредитування (до прикладу програми часткового гарантування кредитів для малого та середнього бізнесу);

- удосконалення внутрішньої політики банків (оптимізація ризик-менеджменту, диверсифікація кредитного портфеля, зниження вартості кредитів. Це все можливо досягти за рахунок ефективнішого управління витратами, автоматизації процесів, використання цифрових технологій);

- впровадження цифрових технологій у банківське кредитування: застосування онлайн-кредитування (це однозначно б спростило доступ до фінансування для фізичних та юридичних осіб), використання Big Data та штучного інтелекту (це дозволить точніше оцінювати кредитоспроможність позичальників і зменшить часову процедуру ухвалення рішень), автоматизація кредитних процесів (це прискорює видачу кредитів і підвищує ефективність);

- розширення доступу до кредитних ресурсів, розвиток міжбанківського кредитного ринку, взаємодія з міжнародними фінансовими організаціями;

- підвищення фінансової грамотності населення (це сприятиме зростанню довіри до банків, клієнти повинні чітко розуміти умови кредитів, ризики та свої права).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Валовий внутрішній продукт. Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 21.09.2025).
2. Веретельников, І., (2023). Банківський сектор в умовах війни: особливості державного регулювання. *Теорія та практика державного управління*, 1 (76). С. 56-71. <https://doi.org/10.26565/1727-6667-2023-1-04>
3. Відякін, М. Як війна та нові регулювання змінюють банківський сектор України – «RwS bank». URL: <https://aub.org.ua/104/aub-partner-news/14787-yak-viina-ta-novi-rehulivannia-zminiuiut-bankivskiyi-sektor-ukrainy>
4. Дзюблюк О. Проблеми активізації банківського кредитування реального сектору економіки в умовах воєнного стану. *Вісник економіки*. 2023. Вип. 3. С. 8-25. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.008>
5. Ключка, О. (2025). Активізація ринку банківського кредитування в Україні для підтримки стратегічних галузей економіки в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, (76). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-96>
6. Матусевич, О., Сербін, О. (2024). Сталий розвиток банківського сектору в Україні в умовах воєнного стану. *Агросвіт*, (13). URL: <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/4081>
7. Основні показники діяльності банків. Наглядова статистика. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 16.10.2025).

8. Правдиківська, І., Дорошенко, Н. (2022). Вплив війни на банківську систему України. *Молодий вчений*, 9 (109). URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5583/5466>
9. Прокопенко, Н., Мирончук, В., Шепель, І. (2022). Принципи функціонування банківської системи України в умовах війни. *Економіка та суспільство*, (41). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-33>
10. Тимошенко, М., Бондаренко, А. (2025). Банківське кредитування в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*, (73). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-115>
11. Фольтович, Д., Блашук-Дев'яткіна, Н. (2024). Особливості кредитування малого та середнього бізнесу в умовах війни. *Innovation and Sustainability*, (2). С. 82-91. URL: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/256/240>
12. Частка непрацюючих кредитів (NPL) в Україні незважаючи на тривалу повномасштабну війну знижується. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/npl> (дата звернення: 09.10.2025).
13. Шпанель-Юхта, О. (2022). Особливості банківського кредитування в умовах війни. *Економіка та суспільство*, (45). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-96>

REFERENCES:

1. Valovyi vnutrishnii produkt. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [Gross Domestic Product. State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://ukrstat.gov.ua/> (accessed September 21, 2025)
2. Veretelnikov, I., (2023). Bankivskiy sektor v umovakh viiny: osoblyvosti derzhavnoho rehuliuвання [Banking sector in wartime: features of state regulation]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, no. 1 (76). pp. 56-71. <https://doi.org/10.26565/1727-6667-2023-1-04> (in Ukrainian)
3. Vidiakin, M. Yak viina ta novi rehuliuвання zminiuiut bankivskiy sektor Ukrainy – «RwS bank» [How war and new regulations are changing Ukraine's banking sector – "RwS bank"]. URL: <https://aub.org.ua/104/aub-partner-news/14787-yak-viina-ta-novi-rehuliuвання-zminiuiut-bankivskiy-sektor-ukrainy> (in Ukrainian)
4. Dziubliuk O. (2023) Problemy aktyvizatsii bankivskoho kredytuвання realnogo sektoru ekonomiky v umovakh voiennoho stanu [Problems of activating bank lending to the real sector of the economy under martial law]. *Visnyk ekonomiky*, no. 3. pp. 8-25. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.008> (in Ukrainian)
5. Kliuchka, O. (2025). Aktyvizatsiia rynku bankivskoho kredytuвання v Ukraini dlia pidtrymky stratehichnykh haluzei ekonomiky v umovakh voiennoho stanu [Activation of the bank lending market in Ukraine to support strategic sectors of the economy under martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 76. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-96> (in Ukrainian)
6. Matusevych, O., Serbin, O. (2024). Stalyi rozvytok bankivskoho sektoru v Ukraini v umovakh voiennoho stanu [Sustainable development of the banking sector in Ukraine under martial law]. *Ahrosvit*, no. 13. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/4081> (in Ukrainian)
7. Osnovni pokaznyky diialnosti bankiv. Nahliadova statystyka [Key indicators of bank performance. Supervisory statistics]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (accessed October 16, 2025)
8. Pravdykovska, I., Doroshenko, N. (2022). Vplyv viiny na bankivsku systemu Ukrainy [The impact of the war on the banking system of Ukraine]. *Molodyi vchenyi*, no. 9 (109). URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5583/5466> (in Ukrainian)
9. Prokopenko, N., Myronchuk, V., Shepel, I. (2022). Pryntsypy funktsionuvannia bankivskoi systemy Ukrainy v umovakh viiny [Principles of functioning of the banking system of Ukraine in wartime]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 41. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-33> (in Ukrainian)
10. Tymoshenko, M., Bondarenko, A. (2025). Bankivske kredytuвання v suchasnykh umovakh [Bank lending in modern conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 73. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-115>
11. Foltovych, D., Blashchuk-Deviatkina, N. (2024). Osoblyvosti kredytuвання maloho ta serednoho biznesu v umovakh viiny [Peculiarities of lending to small and medium-sized businesses in wartime]. *Innovation and Sustainability*, no. 2, pp. 82-91. URL: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/256/240> (in Ukrainian)
12. Chastka nepratsuiuchykh kredytiv (NPL) v Ukraini nezvazhaiuchy na tryvalu plvnomashtabnu viinu znyzhuetsia [The share of non-performing loans (NPL) in Ukraine is decreasing despite the long-term large-scale war]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/stability/npl> (accessed September 9, 2025)
13. Shpanel-Yukhta, O. (2022). Ooblyvosti bankivskoho kredytuвання v umovakh viiny [The possibilities of bank lending in wartime]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no 45. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-96> (in Ukrainian)